

Het verhaal van de Nederlandse literatuur

Freddy de Schutter: Het verhaal van de Nederlandse literatuur. Deel 1: Middeleeuwen, Renaissance, Barok. Kapellen: DNB/Uitgeverij Pelckmans (Amsterdam: Wereldbibliotheek), 1992, 355 p., 1250 fr.

Een volledig nieuwe geschiedenis van de Nederlandse literatuur is een ambitieuze onderneming. De uitgever schijnt zich daarvan bewust te zijn geweest, zoals meteen al blijkt uit de prestigieuze vormgeving van dit boek, geen paperback maar een mooi ingebonden uitgave met een verzorgde lay-out. Zo'n nieuw boek moet dus wel meteen de aandacht trekken van degenen onder ons die les moeten geven over oude literatuur. Als we dan vernemen dat de auteur zelf leraar en inspecteur is, wordt het helemaal interessant.

De Schutter richt zich echter zeer bewust niet tot vaklui, zoals Knuvelde en De Blauw wel deden. Hij probeert niet de huidige status quaestionis van het onderzoek op het gebied van de literatuurgeschiedenis of de

oudere literatuur samen te vatten. De besproken schrijvers en de werken worden steeds gekozen op grond van hun literaire waarde (zoals hij die inschat), nauwelijks wegens hun cultuurhistorisch belang. Een uiterst succesrijk toneelschrijver als Jan Vos, die nu in geen enkele bloemlezing nog staat, hoewel hij zelfs door Vondel zeer bewonderd werd, komt b.v. nergens voor, hoewel hij toch als historisch verschijnsel interessant genoeg is.

Aan de 'geïnteresseerde leek' wordt dan een zeer synthetische aanpak voorgesteld. Periodes, verschijnselen, auteurs worden op een zeer originele manier belicht en met elkaar in verband gebracht. Deze persoonlijke visie op de cultuur is de sterkste kant van het boek, het vormt tevens echter de

zwakte ervan. We krijgen wel een visie, maar weinig feiten. De teksten die de auteur niet literair interessant vindt, worden niet vermeld.

De schrijver is overal in het boek nadrukkelijk aanwezig. Het beeld dat je krijgt is dat van het type leraar dat de leerlingen van een 6de jaar feilloos weet te imponeren met briljante syntheses, waaruit blijkt dat hij de hele cultuur overziet, de ouderwetse inzichten feilloos ontmaskert en overal een duidelijke mening over heeft, dit alles dan geformuleerd in een lichtjes studentikoze, wat ironische stijl, met hier en daar een Duits citaat. Leerlingen die van zo iemand les gekregen hebben, zijn daar jaren later vaak nog enthousiast over.

Je voelt dat de auteur al die boeken inderdaad waarschijnlijk allemaal zelf gelezen heeft, zoals de uitgever in zijn folders beweert. Hij heeft het ook allemaal persoonlijk verwerkt en er veel genoeg aan beleefd. De theorieën errond interesseren hem allemaal veel minder, hij plaatst de werken zelf centraal. Het is natuurlijk een bekend dilemma: ofwel heb je veel literatuur gelezen, ofwel veel literatuurtheorie. Mensen die ze allebei grondig kennen, zijn zeldzaam.

Maar wat hebben de lezers van Vonk daar nu aan? Goed geschreven lectuur over een interessant onderwerp voor regenachtige zondagmiddagen, dat is zeker. Voor je lesvoorbereidingen biedt het boek niet veel houvast: wie informatie zoekt om morgen eens iets anders te vertellen over de Reynaert of over de sonnetten van Hooft, zal waarschijnlijk ontgoocheld worden door De Schutters al te impressionistische aanpak. Een boek dat dus vooral kan dienen als cadeau voor de al eerder genoemde geïnteresseerde leek, die dan wel geïnteresseerd genoeg moet zijn om die verhalen over de rederijkers en de renaissance belangrijk te vinden. De milde schenker van zijn kant moet voor zijn petekind wel 1250 fr. per deel over hebben! Er volgen nog twee delen.

Voor onszelf blijft het echter voorlopig de oude Knuvelde of de Aulapocket van De Blauw.

*Roger Roger
Leeuwerikenlei 3
2650 Edegem*

Even boven het evenwicht

Hendrik Van Gorp & Dirk De Geest (red.): **Even boven het evenwicht. Gedenkboek Armand van Assche.** Leuven/Amersfoort: Acco, 1992, 270 p., 1295 fr.

Op 27 augustus 1990 overleed totaal onverwacht Armand van Assche. Hij was een van de grote namen in de Vlaamse literatuurdidactiek en zijn heengaan was een

zware slag voor de didactiek en voor zijn vele vrienden. De vele gebieden waarop hij actief was, komen nu aan de orde in het gedenkboek dat door vrienden en collega's